

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye Tárgy: Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról (állati melléktermékekre vonatkozó rendelet)

COM(2008) 345 végleges – 2008/0110 (COD)

(2009/C 100/22)

2008. július 7-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 152. cikke 4. bekezdésének b) pontja alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról (állati melléktermékekre vonatkozó rendelet)

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2008. október 8-án elfogadta véleményét. (Előadó: Leif E. NIELSEN.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. október 21., 22. és 23-án tartott, 448. plenáris ülésén (az október 22-i ülésnapon) 82 szavazattal 1 ellenében, 2 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1 Az állati melléktermékek felhasználása kapcsán igen fontos az emberi és állati egészség magas szintű védelmének biztosítása. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság üdvözli az Európai Bizottság javaslatát, amely alapos előkészítő munkára és kiértékelt tapasztalatokra épül. A javasoltaknak megfelelően a kategorizálást kizárólag a meghatározó tudományos intézetek által végzett konkrét kockázatelemzés alapján szabad módosítani. Ésszerűnek tűnik tisztázni a jogalkotás további területeire, például a hulladékkal és a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdéseket.

1.2 Mindenképpen tisztázni kell egyes pontokat a rendelet fogalommeghatározásaival, valamint az állati melléktermékek biogázüzemekben való felhasználásával és ennek engedélyezésével kapcsolatban. Ezenkívül számos specifikus kérdést pontosabban kell megfogalmazni, valamint meg kell vizsgálni, hogy sertés- és baromfi-melléktermékből származó fehérje bizonyos feltételekkel felhasználható-e haleledelként, amennyiben nem állapítható meg az emberi vagy állati egészségre jelentett kockázat.

2. Háttér

2.1 Az állati melléktermékekről szóló rendeletben⁽¹⁾ az Európai Bizottság erősebben kockázatorientált kategorizálást és ellenőrzést, valamint az élelmiszerekről, takarmányokról, hulladékokról, kozmetikumokról, gyógyszerekről és gyógyászati eszközökről szóló rendelkezésektől való jobb elhatárolást tart kívánatosnak. Az Európai Bizottság szerint a javaslat révén bizonyos üzemek adminisztratív terhei is csökkennek és erősödik a

vállalkozók felelőssége, főként a melléktermékeknek a takarmány- és élelmiszerláncon kívül történő felhasználása esetén.

2.2 Továbbra is fennáll a termékek három kategóriába történő besorolása. A fertőző szivacsos agyvelőbántalommal (TSE) való fertőzés kockázatát hordozó anyagok továbbra sem használhatók fel takarmányozási célokra. A csak csekély vagy semmilyen kockázatot nem hordozó anyagok azonban hasznosíthatók – legalábbis az anyag jellegétől függően és kockázatelemzést követően, amelyet az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA), az Európai Gyógyszerügynökség vagy a Fogyasztási Cikkok Tudományos Bizottsága végez. A második kategóriába tartozó egyes termékeket a javaslat átcsoportosít és a harmadik kategóriához sorol, így azok szóba jöhetnek bizonyos takarmányozási célokra. Amennyiben az alapanyagok, az előállítási mód és felhasználási cél ártalmatlan, akkor a jövőben valamennyi kategóriához tartozó állati melléktermékek felhasználhatók a gyakorlatban. A javaslat ezenkívül engedélyezi az elföldelést és elégetést járványok kitörése esetén és olyan helyzetekben, amikor az állati tetemek tárolása rendszerint nehezen megoldható.

2.3 Az állati melléktermékek elégetésére vonatkozóan a 2000/76/EK irányelv rendelkezései érvényesek⁽²⁾. A jelenlegi javaslat azonban engedélyezné a fűtőanyagként való felhasználást olyan körülmények esetén, amelyeknél biztosítva van az emberi és állati egészség védelme és a megfelelő környezetvédelmi előírások betartása. Ezenkívül biztosítani kell a hulladékok kivételének tilalmával⁽³⁾ való összhangot, mégpedig az OECD-n kívüli harmadik országokban található biogáz- és komposztáló üzemekben való felhasználásra vonatkozóan.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1774/2002/EK rendelete (2002. október 3.) a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre vonatkozó egészségügyi előírások megállapításáról.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2000. december 4-i 2000/76/EK irányelve a hulladékok égetéséről.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1013/2006/EK rendelete (2006. június 14.) a hulladékzállításról.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az állati melléktermékek felhasználásáról szóló rendelkezések átfogóak és bonyolultak, de ami fontos, az az, hogy a jogalkotás és az adminisztráció optimálisan működjön, és hogy az EU ezen a területen is továbbra is magas szinten biztosítsa az emberi és állati egészség védelmét. A TSE és az állatjárványok terjedése súlyos gazdasági és szociális következményekkel járhat. Az EGSZB elvileg helyesli a kockázatalapú megközelítést, amely módosításokat tartalmaz a kategorizálásban a megfelelő tudományos intézmények által végzett konkrét kockázatelemzések alapján; ennek megfelelően célszerű a HACCP-alapelvek⁽¹⁾ alkalmazása, feltéve, hogy a tagállamokban egységes módon történik az átültetés és alkalmazás.

3.2 Mivel növekszik a kereslet a haleledelként felhasználható fehérje iránt, a „TSE-rendelet”⁽²⁾ átdolgozásához kapcsolódóan meg kell fontolni, hogy a sertés- és baromfi-melléktermékekből származó fehérje haleledelként való felhasználása nem lenne megengedhető bizonyos körülmények között, amennyiben nem állapítható meg az emberi vagy állati egészségre jelentett kockázat.

4. Részletes megjegyzések

4.1 A javaslat arról rendelkezik, hogy az állati melléktermékek és a belőlük származó termékek ártalmatlaníthatók étetéssel, illetve felhasználhatók tüzelőanyagként. Az állati melléktermékek tüzelőanyagként történő felhasználását a javaslat nem tekinti hulladékártalmatlanításnak, hanem olyan körülmények között kell bekövetkeznie, amelyek biztosítják az emberi és állati egészség védelmét és a megfelelő környezetvédelmi előírások betartását. Ennek kapcsán egyértelműbben el kellene határolni egymástól az állati melléktermékekről szóló rendeletet, valamint a hulladékokról szóló és környezetvédelmi előírásokat, továbbá az értelmezési problémák elkerülése érdekében tisztázni kell és pontosabban meg kell határozni a fogalmakat a rendelet 3. cikkében és a hulladékokról szóló irányelvben.

4.2 Az olyan biogázüzemekre, amelyekben az állati melléktermékeket és az azokból származó termékeket a szabványos paraméterek szerint alakítják át, a nyilvántartásba vételről és a nyomkövethetőségről szóló rendelkezések vonatkoznak, a 6. cikk 1. bekezdésének b) pontjában előírt engedélyezési kötelezettség azonban a 7. cikk 1. bekezdésének c) pontja értelmében nem. A végrehajtási rendelkezések kidolgozása során azonban csak a szükséges mértékben kell bevonni őket a

saját ellenőrzésre, a „tisztá” és „nem tisztá” zónákra való felosztásra stb. és a nyersanyag fogadásának, kezelésének és továbbállításának dokumentálását célzó követelményre vonatkozó előírások hatálya alá.

4.3 A harmadik kategóriába tartozó anyagok 70 °C-on történő egyórás higienizálásának jelenlegi követelményén túl lehetővé kellene tenni továbbá az eltérő hőmérsékletek és időtartamok engedélyezését is, a betartás dokumentálását pedig az eddiginél rugalmasabb módon kellene végezni.

4.4 Az EGSZB teljes mértékben támogatja, hogy a biodízelgyártás során keletkező glicerín kategóriától függetlenül felhasználható legyen biogáz előállítására. Tudományosan bizonyított tény, hogy sem a biodízelgyártás, sem az ennek során keletkező, bármely kategóriába eső melléktermékek nem járnak semmilyen kockázattal, amennyiben az előállítás az érvényes rendelkezésekkel összhangban történik⁽³⁾.

4.5 A 7. cikk 1. bekezdésének a) pontja szerint nem kötelező az engedélyezés bizonyos tevékenységek esetén, ha egy üzem azokra más jogszabályoknak megfelelően engedélyt kapott. Mindenesetre például az exportvállalatok számára az állatorvosi ellenőrzésekre tekintettel célszerűbb a melléktermékekről szóló rendeletnek megfelelően engedélyt szerezni.

4.6 A források megőrzésének szempontjából a levágásra alkalmas állatokból származó melléktermékeket a harmadik kategóriába kell sorolni (pl. a földre esett termékek, krónikus elváltozást mutató anyagok és hasonló), feltéve, hogy ezek a termékek nem érintkeztek a második kategóriába tartozó anyagokkal.

4.7 Megoldást kell találni arra, hogy a vérkészítmények kikerüljenek a 25. cikk 1. c) pontjának alkalmazása alól, ezáltal megkönnyítve az ilyen termékek trágyázásra történő felhasználását.

4.8 A 28. cikk 1. bekezdésének d) pontja szerint kis mennyiségű állati melléktermék kivételt képezhet az ártalmatlanításról szóló rendelkezések alól. Az EGSZB szerint az ilyen eljárás mód esetén a visszakövethetőség hiánya miatt maximális óvatosságra van szükség.

⁽¹⁾ HACCP: *Hazard Analysis and Critical Control Points*, kockázatelemzés és kritikus ellenőrzési pontok.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2001. május 22-i 999/2001/EK rendelete egyes fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó szabályok megállapításáról.

⁽³⁾ Az EFSA 2004. április 22-i jóváhagyása, valamint az állati melléktermékek ártalmatlanításával és felhasználásával kapcsolatos intézkedésekről szóló 92/2005/EK európai bizottsági rendelet (2005. január 19.), a 2067/2005/EK európai bizottsági rendelettel (2005. december 16.) módosítva.

4.9 Az állati ürületet a 12. cikk a második kategóriába tartozó anyagként határozza meg, ennek következtében a 20. cikk rendelkezéseivel összhangban kell ártalmatlanítani és felhasználni. Itt részletesebben ki kellene fejteni, hogy az olyan állati ürületet, amelyet energiacélokra – de nem biogázüzemekben – használnak fel, nem hulladékként kell kezelni, tehát engedélyezett és nyilvántartott üzemekben kell elégetni.

Kelt Brüsszelben, 2008. október 22-én.

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye Tárgy: Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az ózonréteget lebontó anyagokról (átdolgozás)

COM(2008) 505 végleges – 2008/0165 (COD)
(2009/C 100/23)

2008. szeptember 30-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 95. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az ózonréteget lebontó anyagokról (átdolgozás)

Mivel az EGSZB teljes mértékben megfelelőnek tartja a javaslat tartalmát, és 1998. december 2-án elfogadott véleményében (*) már kifejtette véleményét a kérdéstről, 2008. október 21., 22. és 23-án tartott, 448. plenáris ülésén (az október 22-i ülésnapon) 119 szavazattal, 1 tartózkodás mellett úgy határozott, hogy a javaslattal kapcsolatban támogató véleményt bocsát ki, amelyben az említett dokumentumban kifejtett álláspontjára hivatkozik.

Kelt Brüsszelben, 2008. október 22-én.

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI

(*) Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: Javaslat tanácsi (EGK) rendeletre az ózonréteget lebontó anyagokról (HL C 40., 1999.2.15., 34. o.).